

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Във. No	654-01-32
Дата	14 / 03 2016 г.

ДО
Г-ЖА ЦЕЦКА ЦАЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА 43-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

154

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 73, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасяме Законопроект за изменение и допълнение на Закона за вероизповеданията.

Молим, законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване съгласно установения ред.

ВНОСИТЕЛИ:

Васил Антонов

Филип Попов

Мариана Бояджиева

Георги Търновалийски

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за вероизповеданията

(Обн. ДВ. бр. 120 от 2002 г., изм. ДВ. бр. 33 от 2006 г., изм. ДВ. бр. 59 от 2007 г., изм. ДВ. бр. 74 от 2009 г., изм. ДВ. бр. 68 от 2013 г., изм. ДВ. бр. 61 и 79 от 2015 г.)

§ 1. В чл. 6 се създават ал. 3, 4, 5 и 6:

„(3) Правата по ал. 1, т. 2, 3, 5, 6, предл.1-во, 7, 8 и 10 имат само регистрираните религиозни общности в страната със статут на юридически лица по смисъла на Глава трета, съответно техните местни подразделения, регистрирани като юридически лица по смисъла на чл. 20.“

„(4) Проповядването и извършването на обучения по вероучение, извършването на богослужения, обреди и ритуали на съответната религиозна общност (вероизповедание) на територията на Република България се извършват от български граждани или граждани на други страни - членки на Европейския съюз.“

„(5) Граждани на страни, които не са членове на Европейския съюз, имат право да извършват богослужение, обреди и ритуали на територията на Република България по покана на централните ръководства на вероизповеданията, при доказана нужда от квалифицирани лица и при липса на такива лица, които са български граждани или граждани на други страни - членки на Европейския съюз.“

„(6) Лицата по ал. 5 се допускат след уведомяване на Дирекция „Вероизповедания“ на Министерския съвет от упълномощени представители на съответното вероизповедание, след представяне на

съответните документи, установяващи спазване на посочените в ал. 5 ограничения, за срок не по-дълъг от два месеца в рамките на една календарна година.”

§ 2. В чл. 7 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава изречение второ: „Свободата на вероизповедание не може да проповядва нарушаване на териториалната цялост, суверенитетът и конституционно установеният ред в страната, основните права и свободи на гражданите, икономическото развитие и благосъстоянието на населението.”

2. Ал. 2 се изменя така:

„(2) Религиозните общности и дейността на религиозните институции, както и верските убеждения, обучения, богослужения, обреди и обичаи не могат да се използват за политически цели. Те не могат да бъдат насочени срещу единството на нацията, към разпалване на расова, национална, етническа или религиозна вражда, както и към нарушаване на правата и свободите на гражданите.“.

§ 3. В чл. 11, ал. 1 се създава изречение второ: „Представителството на религиозните институции се осъществява от български граждани или граждани на други страни - членки на Европейския съюз. ”

§ 4. В чл. 15 се създава ал. 3:

„(3) Недопустимо е да съществува повече от едно юридическо лице като вероизповедание с идентични и/или като сбор от верски убеждения и/или принципи на вече регистрирано такова в регистъра на Софийски градски съд.”

§ 5. В чл. 16 думите „може да изиска“ се заменят с „изисква“.

§ 6. В чл. 21 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 3:

"(3) Средствата за обичайните дейности за задоволяване на нуждите на религиозните общности и институции, в това число издръжката на религиозни храмове, учебни, лечебни и социални заведения, се осигуряват със средства на местните религиозни общности, местните поделения и отделни членове в рамките на Република България, както и от държавни субсидии и приходи от стопанисването на имоти, в това число и наеми, печалби или дивиденди от участие в местни търговски дружества или сдружения на търговски дружества."

2. Досегашната ал. 3 става ал. 4.

§ 7. Създава се глава „четвърта „а“:

„Глава четвърта „а“

ОТЧЕТНОСТ И КОНТРОЛ

„Чл. 29а. (1) Вероизповеданията и техните поделения, придобили статут на юридическо лице въз основа на този закон, изготвят доклад за дейността си веднъж годишно, който трябва да съдържа данни относно:

1. съществените дейности и изразходваните за тях средства;
2. размера на безвъзмездно полученото имущество и приходите от другите дейности за набиране на средства;
3. вида, размера, стойността и целите на получените и предоставени дарения, както и данни за дарителите;
4. финансовия резултат.

(2) Годишният доклад за дейността и финансовият отчет на вероизповеданията и техните поделения, придобили статут на юридическо лице въз основа на този закон, се представят в Дирекция „Вероизповедания“, на Министерския съвет на хартиен или електронен носител в срок до 30 юни на следващата година. Те са публични и се публикуват на интернет страницата на Държавен вестник.

(3) Годишните финансови отчети на вероизповеданията и техните подразделения, придобили статут на юридическо лице въз основа на този закон, подлежат на независим финансов одит при условията на Закона за счетоводството.

(4) При констатиране на закононарушения Дирекция "Вероизповедания" на Министерския съвет уведомява Министерството на финансите, органите на прокуратурата, Агенцията за държавна финансова инспекция и Държавната агенция „Национална сигурност“ за извършване на съответните проверки и на предвидените в закона действия."

§ 8. В чл. 36 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите "от 100 до 300 лв." се заменят с "от 500 до 5 000 лв."

2. В ал. 2 думите "от 500 до 1000 лв." се заменят с "от 1 000 до 10 000 лв."

§ 9. В чл. 37 думите "от 100 до 300 лв." се заменят с "от 500 до 5 000 лв."

§ 10. Създава се чл. 37а:

„Чл. 37а. (1) Вероизповедание, което не представи годишния доклад за дейността и/или финансовия отчет в срока по чл. 29а, ал. 2, се наказва с глоба от 5 000 лв. до 10 000 лв.

(2) Когато деянието по ал. 1 е извършено повторно, глобата е от 10 000 до 20 000 лв.”

§ 11. В чл. 38 думите "от 100 до 300 лв." се заменят с "от 500 до 5 000 лв.", а думите "от 500 до 1000 лв." се заменят с "от 1 000 до 10 000 лв."

§ 12. В Допълнителни разпоредби, в § 1 се създава т. 4:

„т. 4. "Финансов отчет" е годишен финансов отчет по смисъла на Закона за счетоводството."

ВНОСИТЕЛИ:

Васил Антонов

Филип Попов

Мариана Бояджиева

Георги Търновалийски

МОТИВИ

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за вероизповеданията

(Обн. ДВ. бр. 120 от 2002 г., изм. ДВ. бр. 33 от 2006 г., изм. ДВ. бр. 59 от 2007 г., изм. ДВ. бр. 74 от 2009 г., изм. ДВ. бр. 68 от 2013 г., изм. ДВ. бр. 61 и 79 от 2015 г.)

Настоящият законопроект акцентира върху няколко особено важни въпроса, касаещи правото на вероизповедание, правното положение на религиозните общности и институции и отношенията им с държавата, както и конституционно гарантираната свобода на вероизповеданията, разгледани през призмата на националната сигурност, териториалната цялост и суверенитета на Република България.

Въведени са допълнителни гаранции за спазване на основните права и свободи на гражданите, чрез конкретни законодателни механизми за ненарушаването им, увеличава се нивото на прозрачност относно финансирането на религиозните институции и оперирането със средствата, отчетността и контролът върху разходване на средствата.

Поради същината на общественополезна дейност, която се осъществява по силата на Закона за вероизповеданията и високата обществена значимост на правото на вероизповедание, като едно абсолютно основно лично право, свързано с интимния духовен мир на човешката личност и поради това представляващо ценност от висш порядък, е от изключително важно значение да се даде регламентация на представителството на институциите, регистрирани като юридически лица, а също така е важно да се гарантира, че те функционират в условия на прозрачност, яснота и отговорност по отношение на българските граждани.

Законопроектът увеличава правомощията на Дирекция „Вероизповедания“ на Министерския съвет в ролята ѝ на гарант за спазване правата и основните свободи на българските граждани, чрез въвеждане на конституционно закрепени изисквания при осъществяване дейността на религиозните институции и упражняване правото на

вероизповедание. Предвижда се задължение за даване на становище от Дирекцията по отношение на нови заявления за вписване на вероизповеданията като юридически лица по смисъла на закона, което до този момент беше само възможност.

Основната редакция на Закона за вероизповеданията, с някои незначителни промени към днешна дата, е от 2002 г., когато условията на живот в България бяха по-различни. Динамиката в отношенията, бързината с която светът се развива и новите общественно-икономически условия обуславят необходимостта от въвеждането на нови моменти, кореспондиращи с действителната фактическа обстановка. Ето защо е наложително някои празноти и несъвършенства на закона да бъдат преодоленни и запълнени с нови положения, съответстващи на настъпващите и настъпилите промени както в Република България, така и в Европейския съюз, на който страната ни е член.

Отчитайки обстоятелството, че правото на вероизповедание не може да бъде ограничавано по никакъв начин освен в случаите на чл. 13, ал. 4 и чл. 37, ал. 2 от Конституцията, а именно: когато религиозните общности и институции се използват за политически цели или когато свободата на съвестта и вероизповеданието е насочена срещу националната сигурност, обществения ред, народното здраве и морала или срещу правата и свободите на други граждани, изразяваме мнение, че е от изключително важно значение законът да бъде изменен и допълнен.

Съображенията за това са следните :

През последните няколко години в страната се наблюдават тенденции за навлизане на чужди вероизповедания и проповядването на религии и религиозни учения със съмнителен, дори агресивен характер. През последните години се констатира, че на определени места в страната, се проповядва радикален Ислям и в страната навлизат чужди религии, които нямат регистрация в страната, а техните ритуали, обичаи и специфики, не само са чужди на българина, но съставляват груба

намеса във вътрешния мир в страната и представляват заплаха за националната сигурност.

Ето защо считаме за уместно въвеждането на допълнителни гаранции за защита на националната сигурност и установения в страната конституционен ред, чрез допълнение на текста на чл. 7, ал. 1 от Закона с относимата към настоящия закон част от съдържанието на понятието „Национална сигурност”, въведено в § 1 от ДР на ЗДАНС чрез препращане към нормата на чл. 2 от Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност .

На следващо място, отново с оглед въвеждане на сигурност в установения в страната обществен ред и недопускане религиозните общности и институции, както и верски убеждения, да могат да се използват за политически цели, считаме за уместно да бъде допълнен текстът и на чл. 7, ал. 2 от Закона, който текст напълно кореспондира с конституционната регламентация на свободата на сдружаване по чл. 44, ал. 2 от Конституцията и в този смисъл не би противоречал на Конституцията и не би разширил обхвата на ограничаване на правото на вероизповедание. Необходимостта от въвеждането ѝ е очевидна и е в пряка защита на националната сигурност на страната.

Нещо повече - при сведения и данни за проповядване на верски фундаментализъм или екстремизъм, същото категорично представлява грубо нарушение на Конституцията и пряко би нарушило относимите към Закона за вероизповеданията норми на чл. 13, ал. 4, чл. 37, ал. 2 и чл. 44, ал. 2 от Конституцията.

Настоящият законопроект има за цел:

- да се даде яснота, че за да бъде ангажирана съответната отговорност при констатиране на нарушения, съгласно чл. 8 от Закона, е необходимо точно да се регламентира коя част от изброените в ал. 1 на чл. 6, права на вероизповедание, следва да се осъществяват

регламентирано единствено от съответните религиозни институции, които са със статут на юридически лица по смисъла на закона.

- да се въведе контрол върху възможността за навлизане на радикални учения под формата на вероизповедания.

- да се въведе принципът, че вероизповеданията в България са български вероизповедания, проповядвани основно от български граждани и съответно изцяло обезпечени от местните религиозни общности, съответно представителството им да е от български граждани.

- да се предостави възможността, но и строго да се регламентира като изключение, граждани на страни, които не са членове на Европейския съюз, да имат право да извършват богослужение, обреди и ритуали на територията на страната, при доказана необходимост.

По този начин се ограничава допускането на порочни практики от страна на някои вероизповедания да разпространяват идеи и религии за радикална промяна на установения ред в Република България, за нарушаване на териториалната цялост, суверенитета и конституционно установения ред в страната, основните права и свободи на гражданите, икономическото развитие и благосъстоянието на населението.

Предложени са промени които, целят ограничаване вписването на юридически лица с ново наименование, но с идентични и/или като механичен сбор от верски убеждения и/или принципи на вече регистрирани такива в регистъра на Софийски градски съд. Съображенията са недопускане на злоупотреба с право, каквито случаи вече съдебната практика е имала поводи да констатира, както и недопускане да бъдат вписвани неограничен брой юридически лица, които да нямат собствена и уникална идентичност в сферата на вероизповеданието и с това да се създават нови предпоставки за нарушаване на права и свободи на гражданите.

Опитите да бъдат регистрирани нови религиозни институции като юридически лица по смисъла на глава Трета от Закона за вероизповеданията, поставя под съмнение не само тяхната

автентичност, но и създава порочни практики и допуска разпространяването на вредни за обществото ни религиозни или сбор от религиозни възгледи, идеи, ритуали и обреди, със съмнения за ползите от тях за техните членове и съответно за националната ни сигурност.

В синхрон с изложеното е необходимостта при всяко заявление за вписване на вероизповедание да се изисква експертното становище на Дирекция "Вероизповедания" на Министерския съвет. Става въпрос за мнение на законово регламентирана администрация с правомощия по чл. 35 от Закона, като същото е на експертно ниво и притежава специални знания, с каквито регистърният съд не разполага. При това, за да съществува като различно вероизповедание, определена религиозна общност трябва да изповядва различни верски убеждения и принципи от тези на вече регистрираните вероизповедания. В този смисъл е и изричната норма на чл. 9 от Закона за вероизповеданията, която предвижда, че всяко вероизповедание се характеризира с наименованието си и верските убеждения на физическите лица, съставляващи религиозната му общност. Законодателят не ограничава правото на верско убеждение, като допуска различните обединения на вярващи лица да се регистрират като вероизповедание, създавайки институции със структура и начин на представителство, които са подходящи според свободното убеждение на членовете им. Но след като вече е регистрирана една система от верски убеждения и принципи, е недопустимо да бъде регистрирано ново вероизповедание, което се характеризира със същите верски убеждения на физическите лица, съставляващи религиозната му общност.

Законопроектът е мотивиран от необходимостта да бъде засилен контролът, отчетността и документалната обезпеченост на религиозните общности и институции, съответно юридическите лица, придобили такъв статут съгласно Закона.

Въвеждат се мерки за увеличаване на прозрачността на финансирането на вероизповеданията, без да се накърнява правото на

вероизповедание в страната, регламентира се ясна финансова отчетност и прозрачност на дейността на юридическите лица като цяло, в т.ч. и отчетност на средствата, които са дарени на съответната институция, съществените дейности и изразходваните за тях средства, видът и размерът на безвъзмездно полученото имущество и приходите от другите дейности за набиране на средства, видът, размерът, стойността и целите на получените и предоставени дарения, както и данни за дарителите.

Въвежда се публичност на дейността на вероизповеданията, чрез публикуване на интернет страницата на Държавен вестник, на годишния доклад за дейността и финансовия отчет на вероизповеданията и техните поделения, придобили статут на юридическо лице въз основа на този Закон.

По посочените въпроси, по аналогия е приложен режимът на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, съгласно ЗЮЛНЦ.

Законопроектът предвижда и увеличаване на санкциите за нарушения на Закона, които до момента са изключително ниски и не изпълняват превантивната си и възпираща функция. Настоящият проект като цяло цели да синхронизира законодателната уредба на вероизповеданията с настъпилите през последното десетилетие промени в духовния свят и проповядването на все повече религии, възгледи и убеждения, балансирайки с националната сигурност, която да бъде максимално гарантирана в интерес на религиозните общности и институции в страната, в интерес на държавата и гражданите на Република България.

Васил Антонов

Филип Попов

Мариана Бояджиева

Георги Търновалийски